

Integere ambtenaren zijn een basisvoorwaarde voor het vertrouwen van de burger in het gemeentelijk handelen. Het gaat hierbij niet alleen om integriteit rondom de ethische verantwoording van beleid, maar ook om 'harde' zaken zoals omkoping en fraude. Om de integriteit hoog te houden staan allereerst individuele ambtenaren aan de lat. Tegelijkertijd is het belangrijk dat de gehele gemeentelijke organisatie weerbaar is tegen integriteitsrisico's. Als gemeentesecretaris kunt u een cruciale rol vervullen in het weerbaar maken van de gemeentelijke organisatie, door aan te sturen op een goede verbinding tussen veiligheids-, personeels- en integriteitsbeleid.

Waarom is het belangrijk?

Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale gemeentelijke diensten, zoals het verlenen van vergunningen en de uitgifte van paspoorten. Het effect is dat de gemeente ongewild criminele activiteiten kan faciliteren. Het is daarom belangrijk dat elke gemeenteambtenaar beschermd wordt tegen integriteitsrisico's en oneigenlijke druk. Een gedegen integriteitsbeleid zorgt ervoor dat ambtenaren goed toegerust zijn om hun taak uit te voeren. Als gemeentesecretaris draagt u hier een werkgeversverantwoordelijkheid voor.

U kunt besluiten om een integriteitscoördinator aan te stellen. Deze kan een belangrijke rol spelen bij het vormgeven, adviseren, ondersteunen en implementeren van het integriteitsbeleid.

Welke regels zijn er?

De regels op het gebied van integriteit vloeien rechtstreeks voort uit de **Ambtenarenwet 2017** en uit een Algemene maatregel van bestuur op basis van die wet (het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017). U stelt integriteitsbeleid op voor uw eigen organisatie gericht op integer ambtelijk handelen. Dit betekent dat u als werkgever uw medewerkers beschermt tegen integriteitsrisico's, door de organisatie en werkprocessen daarop in te richten en voorzieningen te treffen.

- In artikel 4 van de Ambtenarenwet is vastgelegd dat een overheidswerkgever een **integriteitsbeleid** dient te voeren dat is gericht op het bevorderen van goed ambtelijk handelen en dat in ieder geval aandacht besteedt aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie.
- Het integriteitsbeleid dient een vast onderdeel uit te maken van het **personeelsbeleid**, in ieder geval door integriteit in functioneringsgesprekken en werkoverleg aan de orde te stellen en door het aanbieden van scholing en vorming op het gebied van integriteit (artikel 4, Ambtenarenwet).
- Als overheidswerkgever moet u een **gedragscode** voor goed ambtelijk handelen opstellen (artikel 4, Ambtenarenwet).
- In artikel 5 van de Ambtenarenwet is vastgelegd dat een overheidswerkgever o.a. zorg draagt voor
 - de aflegging van de **eed of belofte** door de ambtenaar bij de indiensttreding;
 - de registratie van **nevenwerkzaamheden** van ambtenaren die de belangen van de dienst voor zover deze in verband staan met hun functievervulling, kunnen raken;
 - een **procedure** voor het omgaan met bij een ambtenaar levende vermoedens van **misstanden** binnen de organisatie waar hij werkzaam is.

Meer informatie en contact

- In de [Toolkit](#) integriteit ambtenaren van de VNG vindt u informatie over integriteitskwetsies waar ambtenaren mee te maken kunnen krijgen. De toolkit biedt uitgebreide informatie over wet- en regelgeving, hulpmiddelen voor beleid en praktische adviezen. Zo vindt u hier handreikingen over het opstellen van integriteitsbeleid voor uw organisatie, informatie over kwetsbare werkgebieden en processen, voorbeelden van gedragscodes, maatregelen gericht op informatiebescherming en meer.
- Voor vragen rondom ambtelijke integriteit, kunt u contact opnemen met de [VNG](#).